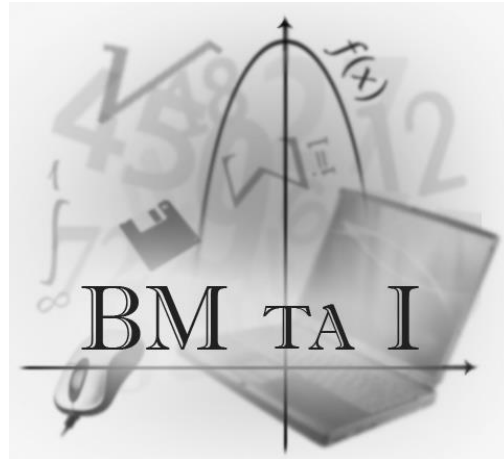




МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Кафедра вищої математики та інформатики



LMS Moodle в навчальному процесі ВНЗ

Збірник тез доповідей
міжвузівського науково-методичного вебінару



Харків
2014

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Кафедра вищої математики та інформатики

LMS Moodle в навчальному процесі ВНЗ

Збірник тез доповідей
міжвузівського науково-методичного вебінару

Харків
РВВ ХТЕІ КНТЕУ
2014

УДК 37.091/2
ББК 74.0
Л-1

*Зареєстровано в УкрІНТЕІ,
посвідчення №155 від 06.03.2014 р.*

*Рекомендовано до друку вченою радою
Харківського торговельно-економічного інституту КНТЕУ
Протокол № 7 від 19.03.2014 р.*

До збірника увійшли тези доповідей, що були представлені на міжвузівському науково-методичному вебінарі «LMS Moodle в навчальному процесі ВНЗ», який відбувся 28 лютого 2014 року на базі кафедри вищої математики та інформатики Харківського торговельно-економічного інституту КНТЕУ.

Редакційна колегія: Т.І. Красікова, голова редакційної колегії, к.п.н., доц.; Н.Ю. Олійник, заступник голови редакційної колегії, к.п.н., доц.; В.Б. Рабухін, д.ф.-м.н., проф.; О.В. Алісейко, к.т.н., доц.; Ю.І. Євдокименко, к.ф.-м.н., с.н.с.; Зміївська І.В., ст. викл.; Обоянська Л.А., ст. викл.; Половін Б.А., ст. викл.;

Л-1 LMS Moodle в навчальному процесі ВНЗ: збірник тез виступів на міжвузівському науково-методичному вебінарі / Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ. – Харків: РВВ ХТЕІ КНТЕУ, 2014. – 32 с.

Матеріали надані в авторській редакції з дотриманням індивідуального стилю. За фактичний матеріал і його інтерпретацію відповідальність несуть автори.

ОРГАНІЗАЦІЯ ГРУПОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ LMS MOODLE

Березенська С.М., ст. викладач,
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Однією з переваг дистанційного навчання називають можливість індивідуалізації навчального процесу, коли кожен студент сам обирає темп, об'єм та послідовність вивчення навчального матеріалу виходячи із власного зацікавлення і можливостей. В той же час більшість педагогів, які в своїй роботі застосовують дистанційні технології, прийшли до висновку про доцільність використання в системі дистанційної освіти групових методів організації навчання.

Більша частина дистанційних курсів, які з'явилися в мережі Інтернет за останні роки є зліпком традиційної системи освіти, тобто курси побудовані за принципом «прочитав веб-підручник і здав он-лайн тест». Але більш перспективним підходом до організації дистанційного навчання є організація колективного (групового) навчання з використанням нових педагогічних технологій – навчання у співпраці, кооперативного навчання, проблемного навчання, методу проектів тощо. Розроблено багато методик, які сучасні викладачі застосовують у інтерактивному дистанційному навчанні – робота в малих групах, дискусії, турніри, диспути, дебати, «міні-уроки», навчання як систематичне дослідження, мозковий штурм, ділові ігри, імітаційні ігри, ситуаційні вправи та завдання, проблемне навчання тощо. Ці методики можна застосовувати як на етапі викладання і засвоєння нового матеріалу, так і для перевірки знань студентів.

Досить потужним інструментарієм для реалізації дистанційної групової діяльності студентів володіє система управління навчанням Moodle, яка є і центром створення навчального матеріалу, і центром забезпечення інтерактивної взаємодії між учасниками навчального процесу. Найпотужнішим інструментом для організації групової діяльності в середовищі Moodle є елемент «Семінар», але водночас він є і найскладнішим елементом, і, напевно, саме тому його майже не використовують у дистанційних курсах. Крім того, для реалізації методів групової роботи в межах дистанційного курсу викладачі можуть використовувати такі елементи як Глосарій, Форум, Чат та WiKi. Але при цьому необхідно відмітити, що самі по собі ці інструменти не забезпечують реалізацію ідеї групової діяльності – їх застосування передбачає більш високу роль викладача в процесі навчання. Саме викладач в процесі групової форми навчальної діяльності має постійно контролювати хід роботи в групах, консультувати, відповідати на запитання, а головне – координувати діяльність студентів в межах групи, а при необхідності – допомагати окремим студентам та групі в цілому. Його функції направлені на врахування особистісних особливостей, взаємовідношень, умінь спілкуватись, норм сумісної роботи, толерантності та взаємодопомоги, тобто рис, виховання яких не менш важливе ніж при використанні інших форм організації навчання. Тож при

дистанційному навчанні, як і в сучасній системі освіти взагалі, роль викладача у навчальному процесі трансформується: поступово втрачає актуальність функції викладача як основного джерела інформації – він перетворюється на організатора, консультанта, керівника та експерта самостійної роботи студентів.

Застосування методів групової діяльності студентів при дистанційному навчанні показало наявність певних проблем. Нажаль студенти заочної форми навчання не мають досвіду роботи в синхронному режимі, який передбачається при груповому навчанні, коли потрібно регулярно виділяти час для навчання, вчасно виконувати завдання, звітувати перед викладачем і одногрупниками, «йти в ногу» з групою. Тому не дивно, що частина студентів відстає від розкладу і, намагаючись наздогнати, пропускає деякі завдання або виконує їх формально, а це призводить до того, що не вдається досягти повної синхронності групового навчання.

Тож на початку організації групової діяльності студентів в межах дистанційного курсу необхідно зробити акцент на докладному інформуванні студентів про те, як побудовано систему роботи з курсом, як формуються оцінки за курс, яку роль відіграє кожен студент в межах завдання для міні-групи та навчальної групи в цілому. Недостатня увага до цього моменту призводить до того, що в процесі роботи з курсом у студентів виникає багато запитань, сумніви в тому, що середовище, викладач та одногрупники вірно оцінюють їхні відповіді та участь в колективній роботі, і, як наслідок, до спроб пропускати деякі завдання (зокрема, участь у роботі форумів), помилково вважаючи, що це не впливає на кінцевий результат і не відобразиться на підсумковій оцінці.

Список літератури:

1. Власенко Л. В. Переваги та недоліки дистанційного навчання / Л. В. Власенко // Професійна підготовка педагога: історичний досвід і виклики сучасності: збірник наукових праць. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка, 2013. – С. 224-228.
2. Групповая деятельность как вид учебной деятельности. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sprosp.com.ua/obuchenie/interaktivnye-metodiki/grupповaya-deyatelnost-kak-vid-uchebnoj-deyatelnosti.html>
3. Интернет обучение: технологии педагогического дизайна / Под ред. Кандидата педагогических наук М.В. Моисеевой. – М.: Издательский дом «Камерон», 2004. – 216 с.

ОСОБЛИВОСТІ ТЕСТУВАННЯ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІН ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНОГО ЦИКЛУ В СИСТЕМІ MOODLE

Долгіх Я.В., канд. економічних наук, доцент,
Сумський національний аграрний університет

Тестування в системі дистанційного навчання є важливою складовою, призначення якого – контроль знань студентів. Перевагою комп'ютерного тестування оцінки знань в порівнянні з їх оцінкою традиційним способом є витрачання викладачем менших витрат часу.

Проаналізуємо особливості тестування знань з дисциплін економіко-математичного циклу, до яких відносяться “Оптимізаційні методи та моделі”, “Економетрія”, “Дослідження операцій” та інші. При викладанні дисциплін, що пов'язані з економіко-математичним моделюванням, необхідно реалізувати наступні задачі:

- представити дисципліни, як цілісні фундаментальні науки;
- показати можливості їх застосування щодо розв'язання прикладних задач.

Проконтролювати вміння студентів щодо розв'язання прикладних задач за допомогою тестування в системі Moodle важко. Так, за наявними типами тестових питань, що пропонуються зазначеною системою (множинний вибір, альтернативний вибір, числове питання, обчислюване питання, питання на відповідність, коротка відповідь, випадкове питання на відповідність, випадкове питання, есе) неможливо в повній мірі виявити знання та вміння з наступних питань:

- щодо складання економко-математичних моделей;
- якісного аналізу їх якості;
- їх чисельного розв'язання;
- використання програмних засобів для побудови, аналізу економко-математичних моделей, розв'язку задач моделювання.

Тестування в системі Moodle дозволяє виявити лише знання з фундаментальних основ моделювання.

До загальних недоліків тестування можна віднести неможливість формування у студентів навичок формулювання та логічного пояснення власної думки, що не сприяє підготовці високопрофесійних спеціалістів.

Процедура дистанційного тестування не передбачає обов'язкового використання спеціалізованих комп'ютерних класів та присутності викладача з предмету в комп'ютерному класі під час проходження тестів студентами. В результаті відсутня можливість ідентифікувати особистість студента, існує велика ймовірність використання чужих знань, довідкового матеріалу.

Тому для якісної підготовки спеціалістів найбільш доцільним є застосування змішаного контролю знань з предметів економіко-математичного циклу, при якому знання теоретичних зведень можливо перевіряти дистанційно (за умовою тестування в спеціалізованому комп'ютерному класі в присутності викладача), а вміння вирішувати прикладні задачі – традиційно.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ УЧЕБНОЙ СРЕДЫ MOODLE ПРИ ПРЕПОДАВАНИИ ДИСЦИПЛИН МАТЕМАТИЧЕСКОГО ЦИКЛА

Железнякова Э.Ю., канд. физ.-мат. наук, доцент,
Харьковский национальный экономический университет

Перед системой высшего профессионального образования на современном этапе развития общества стоит достаточно сложная задача подготовить специалиста соответствующего уровня и профиля и одновременно реформировать учебный процесс для получения качественного высшего образования в сокращенные сроки. Сегодня знания, как и экономика в целом, приобрели глобальный характер. Для сохранения своих позиций в контексте многоуровневой диверсификации образования и проблем, связанных с его интернационализацией, университеты создают новые способы обучения. Дистанционность, информационные и коммуникационные технологии и онлайн – курсы открывают современные перспективы, повсеместно вытесняя традиционное образование. Появилось понимание того, что высшее образование серьезно изменилось и непрерывно развивается. Так в ХНЭУ им. С. Кузнецца создан и активно используется сайт www.ikt.ksue.edu.ua для организации обучения, контроля и тестирования студентов.

Следует подчеркнуть, что выложенная на сайте информация, может иметь вид готовых файлов и ссылок с прямым выходом в сеть интернет, что так же облегчает процесс обучения и помогает усваивать как небольшой объем информации, так и, в случае необходимости, более углубленно рассматривать интересующие разделы дисциплины. Кроме того, сайт предполагает также размещение преподавателем как своих методических разработок и пособий, так и классических фундаментальных учебников по той или иной дисциплине.

Наполнение сайта персональных обучающих систем происходит таким образом, что он используется не только как сайт индивидуального обучения студента в домашних условиях, но и для работы в аудитории. Этому способствует наличие на сайте методических указаний для проведения практических, лабораторных работ, а также вопросов для самоконтроля и заданий для самостоятельной работы студентов.

Анализируя результаты работы преподавателей и студентов Харьковского национального экономического университета с сайтом персональных обучающих систем можно сделать вывод, что современное программное обеспечение и автоматизация процессов организации и управления учебным процессом способствуют эффективному самообразованию студентов, развитию у них продуктивного творческого мышления, компетентностей, основанных на знаниях и умениях, необходимых для практической деятельности.

ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД СТВОРЕННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАЛЬНОГО ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ

Зміївська І.В., ст. викладач,
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Для впровадження Інтернет-технологій у професійну підготовку майбутніх фахівців найбільш перспективним є використання систем електронного навчання, загальноновизнаним лідером серед яких є система LMS Moodle. Відповідно, виникає проблема пошуку оптимальних методів активної навчальної діяльності у системі LMS Moodle, спрямованих на формування творчих здібностей студентів, поєднання їх особистісного, соціального й професійного розвитку, а отже, характеру змісту й формі навчальної взаємодії, принципів побудови навчального процесу.

Як показав аналіз науково-методичних публікацій вітчизняних та закордонних науковців (А.А. Андрєєв, В.Н. Кухаренко, Н.В. Морзе, Є.С. Полат, С.О. Сисоєва, А.В. Хуторський), найбільш повному рішенню проблеми активізації навчальної діяльності студентів у навчальному процесі, сприяє система LMS Moodle.

Дистанційний курс, вважає Є.С. Полат [1], повинен містити наступні структурні компоненти: 1) загальні відомості про курс: його призначення, цілі, задачі, зміст (структура), умови запису на курс, підсумкові документи; 2) довідкові матеріали; 3) блоки для установаження контакту з користувачами; 4) навчальний курс, структурований за модулями; 5) блок завдань, направлений на засвоєння матеріалу, формування та закріплення практичних умінь і навиків; 6) блок творчих завдань; 7) блок моніторингу та контролю. При проектуванні курсів було вирішено дотримуватися саме такої структури, додавши інструкції для викладачів та студентів.

Перед викладачами кафедри вищої математики та інформатики Харківського торговельно-економічного інституту КНТЕУ поставлена задача визначення оптимальної структури дистанційного курсу та розробки відповідного методичного забезпечення в процесі вивчення студентами дисциплін кафедри. В системі Moodle були розроблені та впроваджені в процес навчання студентів Харківського торговельно-економічного інституту КНТЕУ дистанційні курси. Розглянемо дистанційний інтерактивний навчальний курс «Інформаційні системи та технології у харчових виробництвах». Розробка курсу здійснювалася з використанням сайту дистанційного навчання ХТЕІ КНТЕУ, який функціонує на базі системи Moodle [2]. Дистанційний інтерактивний навчальний курс «Інформаційні системи та технології у харчових виробництвах» містить навчальні засоби створені з допомогою ресурсів та інтерактивних елементів системи Moodle, які дозволяють організувати інтерактивну роботу студентів та викладача. Розглянемо основні блоки структури курсу.

Блок загальні методичні матеріали до курсу містить: призначення курсу (засіб – «Пояснение»), робочу програму (засіб – «Файл»), цілі та задачі (засіб –

«Страница»), форми контролю (засіб – «Страница»), міжпредметні зв'язки (засіб – «Опрос»).

Блоки змістовних модулів присвячені окремій темі. Вони включають в себе лекції (засіб – «Файл», «Страница», «Книга», «Лекция»), глосарій термінів (засіб – «Глоссарий глобальный»), практичні заняття (засіб – «Файл»), тести (засіб – «Тест»), контрольні завдання (засіб – «Файл», «Задание»), завдання до самостійної роботи (засіб – «Задание»).

Різноманіття інтерактивних елементів у курсі, об'єднано поняттям «інтерактивності» або взаємодії, можна розділити на категорії, що відображають призначення елемента в навчальному процесі:

1. Елементи спільної діяльності (забезпечення комунікації). Курс містить завдання для організації самостійної роботи студентів (засіб – «Задание»). Консультування студентів та обговорення матеріалів курсу організовувано в режимі онлайн (засіб – «Чат»), офлайн (засіб – «Форум»). Групова робота організована за допомогою форумів, ВІКІ (засіб – «Вики»), глосарію (засіб – «Глоссарий вторичный»). Чати, форуми та опитування використовуються для отримання зворотного зв'язку в групах.

2. Інструменти контролю знань (засіб – «Задание», засіб – «Тест», засіб – «Лекция», засіб – «Внешнее приложение»). Завдання цієї категорії інтерактивних елементів: адекватне відображення рівня знань студентів. Курс надає студентам нові можливості – можна не тільки в будь-який час переглянути необхідний матеріал в режимі онлайн, а й пройти тестування, перевірити свої знання з досліджуваної дисципліни, ознайомитися з додатковими джерелами за допомоги гіперпосилань, які точно відповідають темам дисципліни в зручний час.

3. Моніторинг навчальної діяльності. Система Moodle має інструментарій по збору, обробці та зберіганню аналітико-статистичної інформації про події освітнього процесу в системі: ведення журналу успішності студентів (елемент керування – «Оценки: Отчет по пользователю, Отчет по оценкам») з відображенням у ньому досягнень кожного в загальному рейтингу групи. Відвідуваність (засіб – «Отчеты о деятельности: Полный отчет»), перелік переглянутих матеріалів (засіб – «Отчеты о деятельности: Все логи»); блок використання зручної системи планування навчальної діяльності студентів.

Отже, інтерактивний навчальний дистанційний курс забезпечує умови для повноцінного вивчення дисциплін студентами заочної форми навчання, а також для організації самостійної роботи студентів денної форми навчання.

Література

1. Полат Е.С. Теория и практика дистанционного обучения [Текст] / Е.С. Полат // Информатика и образование. – 2001. – № 5. – С. 37-42
2. Система дистанційного навчання ХТЕІ КНТЕУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edu.htei.org.ua/> (01.09.2012)

МЕТОДОЛОГІЯ ПРОЕКТУВАННЯ ЗАСОБІВ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ВНЗ

Зоренко О.І., старший викладач,
Сумський національний аграрний університет

Глибоке реформування вищої освіти, викликане в житті соціально-економічними і державно-політичними перетвореннями, постійне зростання об'єму інформації, збільшення кількості дисциплін, що вивчаються, при стабільних термінах навчання у вузах, поставили перед системою професійної підготовки фахівців ряд серйозних проблем. Ключовими з них є: перехід підготовки студентів на якісно новий рівень, що відповідає сучасним вимогам, з урахуванням багаторівневої структури вищої освіти, в строгій відповідності з нормативними актами; підвищення фундаментальності освіти, її гуманізація і гуманітаризація в поєднанні з посиленням практичної спрямованості; інтенсифікація освітнього процесу за рахунок оптимального поєднання традиційних і нетрадиційних (інноваційних) форм, методів і засобів навчання, чіткої постановки дидактичних завдань і їх реалізації відповідно до цілей і змісту навчання; інформатизація освіти. Остання з названих проблем в даний час висувалася в ряд найбільш актуальних.

Не менш важливо в процесі навчання допомогти майбутньому фахівцю побудувати свою індивідуальну стратегію освіти з урахуванням здібностей і мотиваційно-ціннісної сфери особи. Впровадження інформаційних технологій навчання в учбовий процес може стати основою для становлення принципово нової форми безперервної освіти, що спирається на детальну самооцінку, підтримувану технологічними засобами і мотивовану результатами самооцінки, самоосвітню активність людини.

Не дивлячись на актуальність інформатизації освіти, нинішній її стан є незадовільним. До теперішнього часу у вузах недостатньо вивчені і опрацьовані психолого-педагогічні аспекти створення і впровадження в освітній процес сучасних інформаційних технологій навчання, реорганізація традиційних форм інтелектуальної діяльності на базі ЕОМ зустрічає сильний опір. Однією з основних причин такого положення справ є відсутність єдиної методології використання інформаційних технологій навчання в системі професійної підготовки фахівців, що в свою чергу породжує масу проблем буквально у всіх областях, починаючи від створення інфраструктури інформатизації вузу і закінчуючи використанням наявних педагогічних програмних продуктів в учбовому процесі. Рішення цієї задачі можливо лише на основі серйозних комплексних досліджень психолого-педагогічних проблем навчання і виховання в умовах широкого застосування інформаційних технологій навчання, а також прогнозування соціальних наслідків інформатизації вищої

освіти. Суперечність, що в наявності об'єктивно склалася, між гострою необхідністю інформатизації учбового процесу і неопрацьованістю психолого-педагогічних аспектів їх використання у вузі. Актуальність і практична значущість існуючої суперечності, необхідність всестороннього вивчення наявного досвіду використання інформаційних технологій навчання у вузах і вдосконалення на цій основі процесу навчання послужили підставою для проведення справжнього дослідження.

Об'єктом дослідження даної наукової роботи є розробка етапів проектування засобів нових ТН та класифікація методів проектування технологій навчання. Предметом дослідження є принципи та методи проектування нових технологій навчання. Мета дослідження полягає в розумінні поняття «методологія», виділенні основних етапів, принципів проектування засобів нових технологій навчання на основі вивченої літератури.

АКТУАЛЬНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ LMS-ТЕХНОЛОГИЙ ПРИ ПОДГОТОВКЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ МАРКЕТОЛОГОВ

Катаев А.В., канд. економічних наук, доцент,
Харьковский торгово-экономический институт КНТЭУ

Все большее внимание привлекают к себе новые формы, модели и методы обучения. Современный мировой рынок обучения и развития персонала в США, Западной Европе, Австралии, как наиболее ярких рынков обучения и развития, подвержен двум мощным тенденциям [1]:

- неформальные методы обучения занимают все больший объем в смешанном обучении, которое считается единственно эффективной концепцией корпоративного обучения;

- обучение и развитие все сильнее привязывается к долгосрочным целям бизнеса, становясь стратегической функцией компании.

В Украине можно укрупненно выделить три подхода HR-ов к созданию программ развития сотрудников:

1. Как разновидности дополнительного вознаграждения (бонуса) сотрудникам. Исповедуют «концепцию» урезания финансирования на обучение, в результате имеют устойчивую текучесть так и не ставшего компетентным персонала и неизбежные расходы на очередной подбор и адаптацию новых сотрудников.

2. Как стандартному модулю процесса управления персоналом. Используют методы и программы обучения, предлагаемые операторами консалтингового рынка, в результате находятся в состоянии «хронического неспевания» за требованиями среды, поскольку их сотрудники, возможно, оказываются подготовленными к сегодняшним задачам, но не к завтрашним.

3. Как возможности обеспечения устойчивого развития компании. Понимают развитие как часть системы управления человеческими ресурсами, работают на основе планирования индивидуального развития каждого сотрудника, в результате обеспечивают компанию высоким адаптационным потенциалом на несколько периодов вперед. Эти третьи уже стали драйверами таких тенденций [2]:

- привязки обучения сотрудников к бизнес-целям компаний;
- роста вовлеченности топ-менеджмента в процесс обучения и развития персонала;

- усиления требовательности к эффективности проведенного обучения;
- увеличения доли внутреннего обучения;
- роста востребованности резерва, подготовленного в компании;
- увеличение доли использования электронного обучения и LMS (Learning Management System).

Бюджет украинских компаний на дистанционное обучение составил в 2012 году 7,2% в общем обучающем бюджете [2].

В основу процесса планирования обучения кладутся как интересы компании (устойчивое развитие), так и мотивы сотрудника, для которого

своевременное и целевое обучение – это: возможность сохранить работу; получить повышение по службе; претендовать на повышение зарплаты и доплат; овладеть конкурентными преимуществами на рынке труда и приумножить число контактов (профессиональных и личных), называемое теперь модным словом «networking».

В итоге, преимущество получают те компании, которые инвестируют не в дорогостоящие или модные программы развития, а в процедуры определения потребности в обучении и развитии. В ближайшее время руководителям украинских компаний нужно быть готовыми к тому, что обучение и развитие персонала должно быть сфокусировано на следующих мировых тенденциях [1]:

Популярность моделей компетенций будет расти, как следствие – будет расти спрос на оценку по компетенциям, на консалтинг и поддержку во внедрении неформальных методов обучения со стороны провайдеров.

1. Программы по развитию кадрового резерва (талантов) становятся неотъемлемой частью управления персоналом.

2. Обучение вне рабочего места будет продолжать сокращаться. Применение электронного обучения (e-learning) будет расширяться вместе с внедрением интерактивных web-конференций и online-коучинга.

3. Применение традиционной модели обучения с использованием PowerPoint, учебных пособий и раздаточного материала сократится, и на смену им придут специальные программы для мобильных устройств.

4. Будет расти спрос на услуги профессиональных фасилитаторов, которые помогут компаниям не только провести подобные мероприятия, но и подготовить их, поставить цели, провести четкие коммуникации перед мероприятием и после него.

5. Будут цениться провайдеры, которые будут настаивать на жесткой привязке результатов обучения к бизнес-задачам компании-клиента.

6. Возрастет спрос на эмпирическое обучение, основанное на опыте (experiential training), связанное с программами по лидерству и управлением проектами.

Список использованных источников:

1. Trainings INDEX 2013 [Электронный ресурс] : отчет // Trainings.UA – Портал об обучении и развитии персонала. – Режим доступа : <http://www.trainings.ua>. – Загл. с экрана.

2. HR-менеджмент [Электронный ресурс] // E-executive.ru. Международное сообщество менеджеров. – Режим доступа : <http://www.e-executive.ru/career/adviser>. – Загл. с экрана.

ОЦІНКА ВИТРАТ ЧАСУ ТЬЮТОРА В УЧБОВОМУ ПРОЦЕСІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ LMS MOODLE

Косяченко С.В., доцент кафедри економічної кібернетики та інформаційних систем ЧТЕІ КНТЕУ

Дистанційний курс проводить, як правило, тьютор (або команда тьюторів), що заздалегідь розробили курс, спланували можливу діяльність студентів різного рівня підготовки та розподілили між собою ролі. Для того, щоб учбовий процес був максимально ефективним для слухачів, важливо забезпечити його неперервність, а отже й правильний тайм-менеджмент курсу. З досвіду використання дистанційного курсу “Економічна інформатика” можна приблизно так оцінити щоденні витрати часу:

Щоденний супровід: 3-5 годин на тиждень.

Читання і узагальнення повідомлень форуму: 5-6 годин на тиждень.

Спілкування в чаті: більше 2 годин.

Написання відповідей на електронні листи: 2-4 годин в тиждень

Редагування курсу з метою виправлення помилок: ~ 1 годину на тиждень.

Всього витрат часу: ~ 16 годин

Крім цих видів роботи, що пов'язані безпосередньо із LMS Moodle, часто приходиться звертатись до інших інформаційних інструментів для спілкування із слухачами курсу. В першу чергу це – Skype та Hangouts. Це приблизно збільшує навантаження викладачеві на 2-3 години на тиждень.

Таким чином загальна кількість годин учбового навантаження зростає на 20 годин на тиждень, що в річному еквіваленті рівносильно додатковій ставці (приблизно 800 годин).

ИСТОРИЯ РАЗВИТИЯ ПРОЕКТА MOODLE

Красикова Т.И., канд. пед. наук, доцент,
Харьковский торгово-экономический институт КНТЭУ

Развитие дистанционного обучения является прямым следствием возникновения новых образовательных потребностей общества и его стремления к использованию более обширных информационных ресурсов и поиску более эффективных педагогических технологий.

На сегодняшний день самой распространенной системой дистанционного обучения, которая имеет наибольшее количество пользователей и разработчиков, является система дистанционного обучения Moodle.

Moodle (модульная объектно-ориентированная динамическая учебная среда) – свободная система управления обучением, распространяющаяся по лицензии GNU General Public License. Moodle – это не только действующий, но и постоянно развивающийся проект. С каждым днем по всему миру растет число людей, которые способствуют развитию Moodle. Сегодня Moodle переведена на десятки языков, в числе и русский и используется в 197 странах мира.

Разработка данного проекта была начата Мартином Дугиамасом (Martin Dougiamas), который и сегодня продолжает руководить данным проектом. Дизайн и разработка Moodle основаны на особой философии обучения, которую можно вкратце назвать "педагогика социального конструкционизма" (social constructionist pedagogy).

Проект стартовал в 90-х гг., когда Мартин Дугиамас был web-мастером в Технологическом университете им. Дж. Картина (Curtin University of Technology) и администратором сайта под управлением WebCT.

Версию 1.0 Мартин выпустил 20-го августа 2002 года. Это версия имела отношение к углубленным курсам университетского уровня и изучала предмет анализа природы совместной учебной деятельности участников в маленьких группах.

Очередная возможность проекта Moodle – это moodle.org, который занимает центральное место в обсуждении той или иной информации пользователями Moodle, среди которых администраторы, преподаватели, исследователи и, конечно же, разработчики.

В 2003 году была запущена компания moodle.com для обеспечения поддержки пользователей, предоставления справок и др.

В октябре 2012 г. система дистанционного обучения Moodle признана лучшей системой управления курсами в Топ-100 инструментов для обучения. Считается, что одним из важных компонентов данной информационно-образовательной среды является коммуникационный.

В целом же система Moodle позволяет реализовать все основные механизмы общения: перцептивный (отвечающий за восприятие друг друга); интерактивный (отвечающий за организацию взаимодействия); коммуникативный (отвечающий за обмен информацией).

Moodle сегодня используют не только в университетах, колледжах, училищах, школах, а и различных некоммерческих организациях, фирмах. Система ориентирована прежде всего на организацию взаимодействия между преподавателем и учениками, хотя подходит и для организации традиционных дистанционных курсов, а так же поддержки очного обучения. Она предусматривает не только совместную работу, активное учение, но и критическую рефлексию.

Очевидно, что дистанционное обучение, обладая такими преимуществами как эффективность, гибкость, модульность и параллельность, отвечает требованиям современной жизни, а важнейшим условием внедрения проекта Moodle в учебный процесс вуза является наличие квалифицированных научно-педагогических кадров, способных в своей работе использовать новые педагогические и информационные технологии, современное компьютерное оборудование и прикладные программные средства.

ОРГАНІЗАЦІЯ ЛЕКЦІЙ В СИСТЕМІ LMS MOODLE

Обоянська Л.А., ст. викладач,
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Електронне навчання може бути ефективним тільки в тому випадку, якщо буде вигідно відрізнятися від традиційного. Наприклад, простий переклад матеріалу звичайного підручника в електронний вигляд не тільки не надає жодних переваг, але й має свої недоліки – великі обсяги текстових матеріалів складно сприймаються з екрану монітора. У зв'язку з цим при проектуванні концепції електронного виду матеріалів необхідно сконцентруватися на вирішенні таких завдань:

- надання студентам можливості асинхронної роботи з матеріалом, у зв'язку з чим використовується гіпертекстове представлення;
- надання студенту можливості самому керувати глибиною занурення в тему, у зв'язку з чим матеріал розбивається на основний (обов'язковий до вивчення) і додатковий, вибудовується зручна навігація між ними;
- зниження негативного ефекту читання текстів з екрану за рахунок скорочення обсягів тексту і оснащення його ілюстративним матеріалом;
- перехід від простого читання текстів з екрану до активної діяльності, для чого лекції насичуються інтерактивними діяльними елементами і питаннями між сторінками.

Результатом реалізації цих завдань є сценарій використання діяльного модуля «Лекція» системи управління навчанням LMS Moodle.[1].

Елемент «Лекція» в LMS Moodle використовується для подання навчального матеріалу у цікавій та гнучкій формі та дозволяється проводити заняття, керуючись вибором і відповідями студентів. Цей елемент можна розглядати як блок-схему або маршрутну карту. Елемент «Лекція» в LMS Moodle носить діяльній характер. Можна також сказати, що лекція в LMS Moodle – це лекція з технікою зворотного зв'язку.

У яких випадках слід використовувати інструмент «Лекція» LMS Moodle?

- навчальний матеріал поділено на кілька етапів, на кожному з яких потрібно провести контроль засвоєння знань;
- необхідно запрограмувати поведінку системи так, щоб студенти у разі невірної відповіді на питання, могли заново вивчити навчальний матеріал або отримати додаткову інформацію. У разі, якщо студент відповідає правильно на поставлені запитання, то його слід послідовно провести по всіх етапах лекції;
- існують альтернативні підходи до викладення навчального матеріалу, і викладач хоче надати студентам право вибору;
- необхідно провести комплексну оцінку знання, складаючи її з оцінок окремих тематичних блоків.

Проектуючи лекцію в LMS Moodle, викладач повинен розподілити навчальний матеріал на сторінки, кожна з яких треба закінчити контрольним питанням. Викладач визначає структуру заняття, в якій керує показом сторінок.

Активний елемент «Лекція» дозволяє викладачеві розташовувати контент і (або) практичні завдання (тести) наприкінці кожної частини у цікавій та гнучкій формі. Викладач може використовувати лінійну схему лекції, що складається з ряду навчальних сторінок або створити деревоподібну схему, яка містить різні шляхи або варіанти для тих, хто навчається. У будь-якому випадку для збільшення активної взаємодії і контролю розуміння викладачі можуть використовувати різні питання, такі як «Множинний вибір», «На відповідність» і «Коротка відповідь». Залежно від обраного студентом відповіді і стратегії, розробленої викладачем, студенти можуть перейти на іншу сторінку, повернутися на попередню сторінку або бути переспрямованими зовсім по іншому шляху.

Лекцію можна оцінювати, оцінки записуються в журнал оцінок.

Лекції можуть бути використані:

- для самостійного вивчення нової теми;
- для сценаріїв або вправ з моделювання (прийняття) рішень;
- для контролю, з різними наборами питань залежно від відповідей на перші питання.

Викладачами кафедри ВМ та інформатики розроблені інтерактивні лекції для дистанційних навчальних курсів «Інформаційні системи та технології у харчових виробництвах», «Методика викладання у вищій школі», «Університетська освіта» та інші.

Практичний досвід роботи викладачів та студентів у цих курсах показує, що активний елемент «Лекція» надає можливість студентам асинхронної роботи з матеріалом, самому управляти глибиною занурення в тему, реалізації принципу наочності у навчанні.

Таким чином, подача матеріалу у формі лекції з елементами діяльності дозволяє ефективно реалізувати індивідуальну траєкторію студента під час вивчення навчального матеріалу, полегшує йому багаторазове повторення, дає викладачеві інструмент для вивчення активності студента при роботі з теоретичним матеріалом.

Література

1. Андреев А., Андреева С. В., Доценко И. Б., www.cdp.tsure.ru
2. А. М. Анисимов Работа в системе дистанционного обучения LMS Moodle. Учебное пособие Харьковская национальная академия городского хозяйства 61002, Харьков, ул. Революции, 12, Сектор оперативной полиграфии ЦНИТ ХНАГХ.

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ

Олійник Н.Ю., канд. пед. наук, доцент,
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Дистанційні технології навчання обумовлюють вимоги до викладача ВНЗ, які істотно відрізняються від традиційних. Викладач має знати не тільки предмет і специфіку дистанційної освіти, але й володіти управлінськими і педагогічними знаннями і навичками.

Роль і місце викладача в дистанційному навчанні, формулювання вимог до нього досліджуються в працях Л. Кайдалової, В. Кухаренка, О. Малярчук, С. Змеєва, С. Щенникова, П. Закотнової, Н. Жевакіної, М. Семенова, М. Костикової, І. Скрипіної, Г. Мурасової, З. Девтерової та багатьох інших авторів. Проте переважна більшість дослідників говорять про завдання та вимоги до викладача в основному взагалі, не пов'язуючи з конкретною дисципліною. Одночасно з тим кожна дисципліна має об'єктивні відмінності, які визначають застосовування форм, методів і прийомів, формулювання завдань. А це відповідно висуває додаткові вимоги до викладача конкретної дисципліни, яка викладається дистанційно.

Є. Полат зазначає, що з'являються нові вимоги до особи викладача, без виконання яких проводити дистанційне навчання неможливо, а також у необхідності більш ретельно виконувати як звичні, так і нові функції.

За О. Журавльовою, у системі дистанційного навчання від викладача вимагається низка спеціальних умінь:

- мати широкий кругозір щодо питань застосування інформаційних та комунікаційних технологій в освіті;
- володіти комп'ютерною грамотою на рівні кваліфікованого користувача;
- уміти працювати в Інтернет-мережі та корпоративній мережі Інтранет у межах доступу до своєї категорії користувача;
- мати чітке уявлення про технології, методики та форми організації дистанційного навчання;
- уміти проектувати та створювати електронні підручники;
- мати навички використання різноманітних форм інтерактивної взаємодії зі студентами;
- знати та застосовувати форми контролю знань, умінь та навичок в умовах Інтернет-освіти;
- вести електронну документацію;
- знати та враховувати в роботі педагогічні та психологічні основи дистанційного навчання.

До перерахованих умінь, на нашу думку, доцільно додати вміння формувати інформаційні матеріали курсу відповідно до стилістичних,

педагогічних, ергономічних та інших вимог, знати і використовувати прийоми візуалізації текстів.

То ж справедливим буде висновок, що викладач в системі дистанційної освіти має свого роду універсалом: спеціалістом в конкретній предметній області, педагогом, психологом, дизайнером і проектувальником, менеджером-організатором, філологом тощо. Одночасно з тим при дистанційному навчанні робота викладача не нормована, що у свою чергу призводить до необґрунтовано зростаючих навантажень на викладача. Відповідно це викликає негативне сприйняття викладачами впровадження дистанційних технологій.

Зважаючи на те, що однією із заporук успішного впровадження дистанційних освітніх технологій є передусім кадрове забезпечення, виникає термінова необхідність формування інституту викладачів дистанційного навчання, який буде чітко регламентовано за функціями, організацією навчального процесу, обліком педагогічного навантаження та фінансуванням.

ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ВНЗ I-II РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ

Печеневська О.О., викладач вищої категорії
Бойчук Ю.Г., спеціаліст
Харківський гідрометеорологічний технікум ОДЕКУ

Самостійна робота студентів в вищому навчальному закладі є важливою складовою навчального процесу і умовою для розвитку професійної компетентності студентів, їх розумової діяльності, виховання пізнавальної активності. Частка самостійної роботи у навчальному навантаженні студентів ВНЗ I-II рівнів акредитації становить більш ніж третину навчального часу і тому є досить вагомою в процесі вивчення будь-якої дисципліни. А це означає, що самостійну роботу студентів і організаційно, і методично необхідно забезпечити на тому ж рівні, що й аудиторні заняття.

Однією з перспективних технологій для забезпечення самостійної роботи студентів є технологія дистанційного навчання з використанням можливостей мережі Інтернет. Але при цьому необхідно враховувати, що особливістю в організації самостійної роботи студентів ВНЗ I-II рівнів акредитації є домінування практичної спрямованості навчання, забезпечення якої на теперішній час за допомогою дистанційних технологій є проблематичним. Тож, як правило, на самостійну роботу найчастіше виноситься теоретичний матеріал. Для успішного засвоєння цього матеріалу студенти за допомогою дистанційних технологій можуть у зручний для себе час отримати доступ до навчально-методичних матеріалів, розглянути приклади розв'язання типових задач, виконати пропущені домашні завдання, відправити їх викладачеві на перевірку та отримати консультацію не чекаючи наступних аудиторних занять. В більшості випадків наші викладачі використовують асинхронний режим спілкування зі студентами, який реалізовано через застосування електронної пошти, соціальних мереж та Skype.

Без сумніву, самостійна робота є результативною тільки при наявності сильної мотивації та самодисципліни з боку студентів. Для підвищення їх зацікавленості у виконанні самостійної роботи, викладачі нашого технікуму за допомогою дистанційних технологій надають додаткові цікаві матеріали, відеоуроки, посилання на віртуальні тренажери та методику їх використання і т.д., тобто ту інформацію, на яку не завжди вистачає часу в аудиторії.

До того ж в нашому навчальному закладі навчаються студенти, які за станом здоров'я не завжди можуть відвідувати заняття. Використання дистанційних технологій дозволяє їм не відриватися від навчального процесу, не втрачати зв'язок з навчальним закладом і якнайшвидше наздогнати своїх одногрупників. Досвід показує, що застосування дистанційних технологій для організація самостійної роботи підвищує не тільки активність студентів в оволодінні знаннями, а й сприяє підвищенню якості отриманих знань, впевненості студентів та їх успішності.

ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСІВ LMS MOODLE ПРИ ПРОВЕДЕННІ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ З ФІЗИКИ У ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Подласов С.О., ст. викладач,
Матвійчук О. В., ст. викладач,
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут»

Згідно з сучасною тенденцією розвитку освіти значна частина навчального матеріалу переноситься на самостійне опрацювання студентів. За таких умов важливого значення набуває моніторинг результатів їх навчальної діяльності. В останній час для цього все ширше застосовуються тестові форми контролю, що забезпечує його технологічність, об'єктивність та оперативність. Саме тому **актуальним** постає завдання розробки системи тестових завдань, їх апробація та визначення статистичних параметрів. Зручний інструментарій для цього має LMS MOODLE.

При використанні дистанційної форми тестування для моніторингу навчальної діяльності студентів перед викладачем **постає проблема** забезпечення об'єктивності результатів контролю. Це має на увазі дві основні умови: 1) результат тестування відповідає знанням та умінням саме даного студента, а не його товаришів; 2) всі студенти повинні знаходитися в однакових умовах.

Для реалізації першої умови ми повідомляємо студентам, що результати дистанційного тестування повинні бути підтвердженими результатами підсумкового, яке проводиться в присутності викладача. Якщо результати не будуть підтверджені, то рейтингові бали за тестування не нараховуються.

Однаковість умов тестування має на увазі декілька складових, зокрема, «ступінь новизни» завдань та рівень їхньої складності. Однакова ступінь новизни і однаковий рівень складності завдань точно можуть бути забезпечені якщо всі студенти одночасно виконують одні й ті ж завдання. Однак при дистанційному тестуванні, коли завдання використовуються неодноразово і студенти виконують їх неодноразово, зміст завдань і правильні відповіді доволі швидко стають відомими широкому загалу студентів, що порушує однаковість умов, відтак і об'єктивність результатів контролю. Використання ж паралельних форм завдань також не є ефективним, оскільки студенти доволі швидко їх розпізнають. Тому по кожному із запланованих для перевірки пунктів треба сформувати групи з достатньо великої кількості завдань різного змісту приблизно однакового рівня складності, з яких випадковим чином вибирати завдання при компонуванні тесту для кожного окремого студента.

Дійсний рівень складності (легкості) тестових завдань можна визначити тільки за результатами їх апробації на репрезентативній вибірці студентів, користуючись даним, які автоматично обчислюються математичним пакетом, вбудованим в LMS MOODLE, а також результатами обчислень статистичних характеристик тесту на основі "Item Response Theory". Одержані в результаті апробації дані були використані для створення груп завдань приблизно однакового рівня складності.

ВИКОРИСТАННЯ LMS MOODLE ПРИ ФОРМУВАННІ ПЕРСОНАЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА

Половін Б.А., начальник
інформаційно-аналітичного центру, ст. викладач,
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Одним з найважливіших питань вищої освіти є питання організації самостійної роботи студентів. Воно тісно пов'язано з проблемами мотивації, побудови персональної навчальної траєкторії, освіти протягом життя та іншими актуальними проблемами освіти XXI сторіччя.

Існують різні підходи до організації самостійної роботи. В рамках педагогічної теорії конструктивізму широко використовуються системи управління навчанням (Learning Management System – LMS). Найбільш відомою такою системою є вільно розповсюджувана система Moodle. Система дійсно пристосована для управління дистанційним навчальним процесом: створення курсів, надання доступу до навчальних матеріалів, різні способи комунікації студентів та викладача, контроль засвоєння знань, всі інші етапи навчального процесу. І хоча можна, звичайно, робити в курсі посилання на зовнішні ресурси, в основному всі навчальні матеріали зосереджені в системі, і студент навчається в її рамках.

З іншого боку зараз активно розвивається підхід на основі створення персонального навчального середовища (Personal Learning Environment – PLE) викладача та студента. Цей підхід базується на педагогічній теорії конективізму. Замість жорстких рамок системи студенту надаються різноманітні джерела інформації, щонайбільше розташовані в мережі інтернет. При цьому студенти формують свою персональну мережу соціальних сервісів, за допомогою яких обробляється, структується інформація. Ця персональна мережа також використовується для формування комунікаційної мережі. Саме в цій комунікаційній мережі студентів, викладачів інших користувачів мережі не тільки зорганізується інформація, але й створюється нове знання. Причому вже створене персональне навчальне середовище гнучке, динамічне, тому його можна спрямувати на будь-яку дисципліну, галузь діяльності.

Деякі дослідники відмічають протилежність підходів LMS та PLE. Навіть їх антагоністичність ([1], [2], [3]). Але на нашу думку в кожного з цих підходів є свої переваги та недоліки, тому вони можуть взаємодоповнювати один одного. Так як нові педагогічні теорії не скасовують старі, а доповнюють їх або включають до свого складу. Можна включати до LMS елементи PLE, а можна навпаки всю LMS вважати однією зі складових PLE. З LMS можна взяти чітку організованість, прозорість навчальної траєкторії, зручність наявності всіх матеріалів в одному місці. PLE в свою чергу надасть гнучкість, динамічність,

широту використанні будь-яких додаткових джерел інформації, наявність навчального суспільства, що формується за допомогою комунікативної мережі. Бо всі ці теорії, методики, підходи спрямовані на одне – на підвищення ефективності навчання.

Література

1. Корольков А. LMS против PLE. [Електронний ресурс] / А. Корольков – Режим доступу: <http://websoft-elearning.blogspot.com/2009/07/lms-ple.html>. Назва з екрану.
2. Локтева Е. PLE против LMS? [Електронний ресурс] / Е. Локтева – Режим доступу: <http://www.e-learning.by/ForumTheme/PLE-protiv-LMS/ELearning.html>. – Назва з екрану.
3. Хаскинз Т. LMS против PLE. [Електронний ресурс] / Т. Хаскинз. – Режим доступу: <http://www.distance-learning.ru/db/el/94A07D7DB5C55CA6C32575EE003D770F/doc.html>. – Назва з екрану.

ОРГАНІЗАЦІЯ СПІЛКУВАННЯ ІЗ СТУДЕНТАМИ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ МАТЕМАТИЧНИМ ДИСЦИПЛІНАМ

Савченко Г.О., канд. пед. наук, доцент,
Бобрицька Г.С., викладач
Харківський інститут банківської справи
УБС НБУ (м.Київ)

Технологія дистанційного навчання є якісно прогресивним способом здобуття освіти. В основі її лежить ідея відкритої освіти завдяки можливостям інформаційно-комунікаційних технологій. Одним з шляхів реалізації такої освіти є інтеграція всіх існуючих методів навчання на основі побудови модульних навчальних програм різних рівнів складності залежно від конкретних потреб студента, використання можливостей Internet і е-технологій. З огляду на це, вирішення проблеми створення дистанційних курсів, які будуть враховувати психолого-педагогічні особливості засвоєння студентами навчального матеріалу, є головним питанням щодо постійного розвитку дистанційного навчання.

На базі Харківського інституту банківської справи УБС дистанційна форма навчання впроваджується для студентів перепідготовки, що отримують другу вищу освіту. Як зворотній зв'язок при спілкуванні із студентами використовують як синхронні, так і асинхронні режими спілкування (чат, вебінар, форум, електронна пошта тощо).

Однією з переваг дистанційної форми навчання є демократичний зв'язок «викладач – студент». Активне навчальне середовище повинно створюватись за умов поступового переходу від авторитарних методів навчання до педагогіки співробітництва й співтворчості, стрижнем якої є діалогічний підхід до навчання на основі ретельно продуманого та концептуально обґрунтованого поєднання різноманітних методів, форм та засобів навчання. При цьому викладач має позбутися традиційного розподілення ролей під час навчання, тобто перш за все, поступово перейти від ролі незаперечного авторитету та носія затверджених традицій, що обмежується контролюванням тривіального накопичування фактологічних знань, до ролі фасілітатора процесу пізнання, що сприймає студентів як повноправних учасників спільного дослідження та цінує багатство поглядів.

Враховуючи власний досвід роботи у дистанційних курсах, ми зробили висновок, що викладач при спілкуванні із студентами під час форумів, чатів, вебінарів та за допомогою електронної пошти має дотримуватись наступних вимог:

1) створювати при спілкуванні зі студентами протягом чату, вебінару та форуму атмосферу відповідальної та відкритої взаємодії, розвитку здатності до аналітичної діяльності, критичного мислення та критичних суджень студентів, їх здатності до формування незалежної точки зору та виказування поваги до поглядів інших людей, відповідальності за власне навчання;

2) переконувати студентів, що активність у навчанні є запорукою переходу від посереднього до якісного навчання, а успішність складається не тільки з уміння запам'ятати та відтворити інформацію (знання, факти), а й з формування оригінальних ідей, гіпотез, розв'язування проблем та відповідного їх обговорення, розумного вибору між конкуруючими ідеями, вміння навчатися у співробітництві тощо;

3) здійснювати власну рефлексивну діяльність перебудови навчального процесу на користь активного навчання, перенесення акцентів від навчальної діяльності викладача до пізнавальної діяльності студентів, від запам'ятовування та відтворення до дослідження та розуміння;

4) подавати інформацію, що бентежить та стимулює до самостійного критичного осмислення та оцінювання достовірності різних тверджень з точки зору інших незалежних підходів;

5) показувати історичні етапи боротьби різних ідей, помилкових поглядів та уявлень, беручи до уваги аналіз наслідків у випадку їх можливої реалізації, тобто аналіз припущення "що-якби".

Безперечно, при вивченні математичних дисциплін могутнім мотиваційним фактором навчально-пізнавальної діяльності є забезпечення професійної спрямованості навчання та підтримання міждисциплінарних зв'язків, що допомагає у формуванні цілісного уявлення про майбутню професійну діяльність впровадження певних форм, що передбачають принципи диференціації й індивідуалізації, базується на такій організації взаємодії студентів і викладачів, яка створює оптимальні умови для аналітичної діяльності.

При спілкуванні із студентами було виділено наступні психолого-педагогічні проблеми при впровадженні дистанційної форми навчання:

1) така форма навчання вимагає від студента вміння навчатись самостійно, високого рівня самоорганізації та самоконтролю, сильної особистої мотивації;

2) студенти майже не звертаються до електронних ресурсів, які розташовані на сторінці даного дистанційного курсу (за наявності пошукових систем в Інтернеті);

3) неспроможність або небажання студентів передавати власними словами якісь визначення понять або власне розуміння сутності певних процесів;

4) студенти подають непроаналізовану і несистематизовану інформацію;

5) неможливість для викладача визначити рівень самостійності студентів за час спілкування, в тому числі виникає і питання аутентифікації студента під час перевірки знань;

6) спілкування позбавлене емоційного забарвлення, що ускладнює створення творчої атмосфери, відбувається менш ефективно безособисте спілкування;

7) технологічні проблеми при інтерактивному спілкуванні, затримка у часі.

ЕЛЕКТРОННІ ЛАБОРАТОРНІ РОБОТИ У ВІРТУАЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Сусь Б.Б., канд. ф.-м. наук, зав. сектором,
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка

Розвиток науки та високих технологій на виробництві ставлять підвищені вимоги до працівників всіх сфер діяльності, що в свою чергу потребує змін в системі освіти. Стає актуальним дистанційне електронне навчання, яке набуває все більшого поширення. Дистанційне навчання потребує модернізації і створення нових навчальних курсів, що особливо актуально в природничих та інженерних науках, орієнтованих на роботу зі складним та унікальним обладнанням. Виникає потреба у створенні і проведенні нових практичних і лабораторних робіт, покращенні існуючих технологій і методів навчання.

Якщо проблеми передачі і отримання інформації в електронному навчанні досить успішно розв'язуються, то набуття експериментальних умінь і практичних навичок залишається науково-методичною проблемою, яка потребує свого розв'язання. В електронному навчанні виконання лабораторних робіт проходить практично самостійно за віддаленим комп'ютером. Тому в таких роботах необхідне широке використання засобів сучасних інформаційних технологій таких як анімація, інтерактивні демонстрації, відеозйомка тощо.

В роботі розглянуті сучасні способи і засоби комп'ютерних технологій, що дають можливість врахувати дидактичні вимоги до лабораторних робіт та підвищити рівень набуття практичних навичок учнів в навчанні. Проаналізовані важливі аспекти набуття практичних навичок при виконанні лабораторних робіт з природничих дисциплін. Розглянуті види електронних лабораторних робіт та етапи їх створення, без залучення професійних програмістів. Особлива увага приділена реалізації самостійної роботи студентів для активізації їх самостійної розумової діяльності.

В роботі наведені приклади електронних лабораторних робіт створених в Інституті високих технологій київського національного університету імені Тараса Шевченка [1].

В електронному варіанті лабораторної роботи студент повинен мати можливість виконувати ті ж завдання, що й в лабораторії. За допомогою віртуального навчального середовища студент має змогу ознайомитись з постановкою завдання, вивчити теоретичний матеріал.

При успішному проходженні тесту самоперевірки він отримує допуск на ознайомлення зі схемою проведення експерименту. Для вивчення технологічних процесів та принципів роботи обладнання широко використовуються навчальні відеодемонстрації в поєднанні з комп'ютерною анімацією. Після ознайомлення зі схемою студент також проходить відповідне тестування і переходить до виконання завдання лабораторної роботи. Відповідні дані вибираються з бази даних, куди внесені результати реальних вимірювань.

(Студенту для обробки пропонується відповідний архів з файлами). Ці дані також можуть бути використані для створення віртуального симулятора лабораторної роботи. В цьому разі в програмному забезпеченні автоматизованої вимірювальної підпрограма отримання даних з відповідного інтерфейсу замінюється на підпрограму отримання даних з бази даних.

Засоби адаптивного тестування можуть значно урізноманітнити вибір варіантів виконання лабораторної роботи. За допомогою адаптивної схеми можна реалізувати інтерактивний вибір режимів, зразків або приладів. Реалізувати адаптивну модель можна за допомогою таких елементів Moodle як лекція та QuizPort, які дають можливість встановлювати залежність від проходження інших тестів.

В найпростішому варіанті при правильному виборі студент переходить до наступного кроку, а в іншому разі йому пропонується ще раз ознайомитись з теоретичним матеріалом. Кількість варіантів може бути розширена.

Наведено приклади завдань для тестування.

Завдання 1. Вибір діапазону температур для знаходження енергії активації домішки в напівпровіднику. Студент має обрати один із діапазонів в межах 4-78К (1), 78-300К (2), 300-400К (3). При виборі (1) студент переходить до наступного кроку.

Завдання 2. Знайти ширину забороненої зони за температурною залежністю опору. Студенту пропонується вибрати зразок (власний - 1, домішковий - 2 чи домішковий вироджений - 3). При виборі (1) студент переходить до наступного кроку, при виборі (2) вимірювання теж можливі, але цей режим не є оптимальним. Тому студентові пропонується ще раз ознайомитись з теоретичним матеріалом.

Завдання 3. Знайти енергію активації домішки за температурною залежністю опору. Студенту пропонується вибрати зразок (власний - 1, домішковий - 2 чи домішковий вироджений - 3). При виборі (2) студент переходить до наступного кроку, в іншому випадку йому пропонується повторити теорію.

Завдання можна ускладнити чи урізноманітнити. Наприклад, вибрати зразок і знайти енергію активації домішки за температурною залежністю опору.

Система Moodle дає можливість обговорювати проблемні питання на форумі та надсилати звіти про виконання для перевірки.

1. Віртуальні лабораторні роботи ІВТ. [ElectronicResource]. – Mode of access: URL <http://iht.univ.kiev.ua/uk/library/e-books/elektronni-metodichni-posibniki>– Title from the screen

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА MOODLE У СТВОРЕННІ ІНТЕРАКТИВНИХ НАВЧАЛЬНИХ КУРСІВ НОВОГО ПОКОЛІННЯ

Шубіна Л.Ю., канд. техн. наук, доцент, Кучеренко М.А.,
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Одним з напрямів істотного підвищення інтересу студентів і зростання якості освіти в наш час можна вважати широке впровадження в навчальний процес вищих навчальних закладів інтерактивних методів навчання за допомогою використання спеціалізованих віртуальних середовищ.

Найбільш популярним у всьому світі електронної середовищем у сфері освіти вважається середовище Moodle. Moodle – це система керування курсами з відкритим вихідним кодом, також відома як система управління навчанням або віртуальне навчальне середовище.

Система реалізує філософію «педагогіки соціального конструкціонізму» та орієнтована, насамперед, на організацію взаємодії між викладачем та студентами.

Одним із шляхів використання Moodle є можливість створення зручного середовища для обміну інформацією з досліджуваних тем.

Крім того, за своєю природою віртуальне середовище Moodle є інтерактивним, завдяки чому може істотно збільшувати ступінь засвоєння навчального матеріалу студентами, так як робить навчальний процес більш цікавим і динамічним.

Перевага системи Moodle – будь-який педагог, після невеликого періоду навчання, може створювати навчальні курси практично будь-якої складності.

Курс може містити:

- веб-сторінки;
- файли мультимедіа;
- форуми;
- глосарії;
- тести;
- завдання і багато іншого.

Таким чином, концепція Moodle вважає, що основна ідея середовища не пов'язана з відмовою від традиційних форм навчання. Навпаки, можливості електронного середовища використовуються додатково до вже існуючих форм навчання, створюючи два формати навчання: змішане або дистанційне.

Мається на увазі, перш за все, підхід, при якому всі останні навчально-методичні розробки та освітні новації по групі дисциплін викладач переводить в особливий формат «електронного освіти», що дозволяє вирішити два найважливіші завдання:

- зробити освіту якісною, конкурентоспроможною, максимально ефективною і повною;
- зробити освіту максимально доступною для найширшої аудиторії.

ЗМІСТ

Березенська С.М. Організація групової діяльності студентів засобами LMS Moodle.....	3
Долгіх Я.В. Особливості тестування знань з дисциплін економіко-математичного циклу в системі Moodle.....	5
Железнякова Э.Ю. Использование учебной среды Moodle при преподавании дисциплин математического цикла	6
Зміївська І.В. Практичний досвід створення інтерактивного навчального дистанційного курсу.....	7
Зоренко О.І. Методологія проектування засобів нових технологій навчання у ВНЗ.....	9
Катаев А.В. Актуальность использования LMS-технологий при подготовке профессиональных маркетологов.....	11
Косяченко С.В. Оцінка витрат часу тьютора в учбовому процесі дистанційного навчання з використанням LMS Moodle.....	13
Красикова Т.И. История развития проекта Moodle	14
Обоянська Л.А. Організація лекцій в системі LMS Moodle	16
Олійник Н.Ю. Особливості діяльності викладача у дистанційному навчанні .	18
Печеневська О.О., Бойчук Ю.Г. Використання дистанційних технологій для забезпечення самостійної роботи студентів внз I-II рівнів акредитації	20
Подласов С.О., Матвійчук О.В. Використання ресурсів LMS Moodle при проведенні лабораторних робіт з фізики у технічному університеті	21
Половін Б.А. Використання LMS Moodle при формуванні персонального навчального середовища.....	22
Савченко Г.О. Організація спілкування із студентами під час дистанційного навчання математичним дисциплінам	24
Сусь Б.Б. Електронні лабораторні роботи у віртуальному навчальному середовищі.....	26
Шубіна Л.Ю., Кучеренко М.А. Використання електронного освітнього середовища Moodle у створенні інтерактивних навчальних курсів нового покоління.....	28

ДЛЯ ПОДАТОК

ДЛЯ ПОДАТОК

Наукове видання

LMS Moodle в навчальному процесі ВНЗ

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
МІЖВУЗІВСЬКОГО НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ВЕБІНАРУ**

Відповідальний за випуск Зміївська І.В.

Підписано до друку 19.03.2014 р. Формат 60×84/16.
Папір офсетний. Гарнітура «Гайме».
Умов. друк. арк. 1,86. Обл.-вид. арк. 2,09.
Тираж 100 прим.

РВВ ХТЕІ КНТЕУ
Україна, 61045, Харків, пров. О. Яроша, 8.